Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Sandu Victor
Dosarul nr. 2r-275/25 (2-24095319-02-25r-10022025)

D E C I Z I E

17 martie 2025 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Având în componența sa:
Președintele completului, judecătorul Panov Ana
Judecătorii Corlăteanu Diana și Bagrin Lucia

soluționând fără citarea părților, recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 octombrie 2024, prin care a fost respinsă cererea,

în cauza civilă la cererea Serviciului Fiscal de Stat împotriva lui Efros Vasile, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Buzadji Olga, privind contestarea actelor executorului judecătoresc,

a c o n s t a t a t:

Circumstanțele cauzei:

La 22 august 2024, Serviciul Fiscal de Stat a depus contestație împotriva lui Efros Vasile Mihail, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Buzadji Olga cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc Buzadji Olga, nr. 008s-779/2024 din 15 august 2024 privind refuzul de a intenta procedura de executare, precum și obligarea executorului judecătoresc de a primi documentul executoriu emis de către Serviciul Fiscal de Stat spre executare silită.

În motivarea cererii, Serviciul Fiscal de Stat a indicat că la 16 august 2024 a recepționat încheierea executorului judecătoresc Buzadji Olga, nr. 008s-779/2024 din 15 august 2024, privind refuzul de a intenta procedura de executare în privința debitorului Efros Vasile privind încasarea restanței față de Bugetul public național în baza hotărârii nr. H/24/2/75 din 18 iunie 2024 a sumei de 38 466,06 lei.

Relevă că temei de refuz de intentare a procedurii de executare, executorul judecătoresc Buzadji Olga a indicat faptul că documentul executoriu hotărârea nr. H/24/2/75 din 18 iunie 2024, nu este întocmit în conformitate cu prevederile art.14 din Codul de executare, nu este de competența sa și lipsește dovada somării.

Notează că prin scrisoarea nr. 26-20/2-15/137190 din 8 august 2024 a remis spre executare executorului judecătoresc Buzadji Olga, hotărârea nr. H/24/2/75 din

18 iunie 2024 și hotărârea seria AH nr. 0055601 din 17 iulie 2023 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului.

Menționează că, executorul judecătoresc Buzadji Olga prin încheierea nr. 008s779/2024 din 15 august 2024 a refuzat spre executare documentul executoriu hotărârea nr. H/24/2/75 din 18 iunie 2024, concomitent fiind restituit și documentul executoriu hotărârea seria AH nr.0055601 din 17 iulie 2023, această acțiune fiind considerată inadmisibilă, deoarece conform art. 66 alin. (1) din Codul de executare, intentarea, amânarea, suspendarea și încetarea executării silite, eliberarea sau distribuirea sumelor obținute din executare, aplicarea și ridicarea măsurilor de asigurare a executării, alte măsuri prevăzute de lege se dispun de executorul judecătoresc prin încheiere.

La caz, punctează că, formularul de hotărâre cu privire la executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului este aprobat prin Ordinul SFS nr.195 din 26 aprilie 2024 (Ordinul cu privire la modificarea Ordinului IFPS nr. 143/2002 despre aprobarea formularelor de executare silită a obligației fiscale) despre aprobarea formularelor de executare silită a obligației fiscale în format electronic, fiind publicat în Monitorul Oficial nr.196 (9136) din 4 mai 2024 și conform căruia în mod expres este stipulat că executarea silită a documentului executoriu conform prevederilor Codului de executare este pusă în sarcina executorului judecătoresc, totodată fiind menționate datele ce urmează să conțină documentul executoriu în format electronic.

Afirmă că temeiul refuzului aferent lipsei ștampilei din hotărârea privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului, semnată electronic în corespundere cu prevederile legale menționate supra, este unul declarativ, fiind lipsit de esență.

La fel, în partea ce ține de argumentul executorului judecătoresc precum că executarea silită a documentelor executorii vizate, ține nemijlocit de competența Serviciului Fiscal de Stat, reține reprezentantul reclamantului că hotărârile remise spre executare nr. H/24/2/75 din 18 iunie 2024 privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului au valoare de document executoriu în temeiul art.196 alin. (5) din Codul fiscal, și prin care s-a hotărât: 1. A executa silit obligația fiscală a contribuabilului Efros Vasile Mihail, în baza hotărârii seria

nr. H/24/2/75 din 18 iunie 2024 în sumă de 38 466,06 lei și în baza hotărârii seria AH nr. 0055601 din 17 iulie 2023 în sumă de 14 194,23 lei; 2. asigurarea aplicării măsurilor de asigurare silită, reglementate de Codul fiscal, se pune în sarcina Direcției Generale Recuperare Creanțe; 3. Încasarea silită a restanțelor menționate în prezenta hotărâre, conform Codului de executare, se efectuează de către executorul judecătoresc competent; 4. Prezenta hotărâre intră în vigoare din data semnării și se execută imediat, inclusiv prin intermediul executorilor judecătorești, în conformitate cu prevederile Codului de executare, după caz.

Consideră că executorul judecătoresc eronat a interpretat hotărârea nr. H/24/2/75 din 18 iunie 2024, or, la caz, observând că prin hotărârea Serviciului Fiscal de Stat privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului expres este menționat că „Încasarea silită a restanțelor menționate în prezenta hotărâre, conform Codului de executare, se efectuează de către executorul judecătoresc competent".

Concomitent, menționează reprezentantul asupra faptului că conform pct.1 vizat în hotărârea nr. H/24/2/75 din 18 iunie 2024 urmează a executa silit obligația fiscală a contribuabilului.

Apreciază că refuzul executorului judecătoresc privind executarea silită a documentului executoriu generează încălcarea principiilor de drept, a scopului și sarcinii de bază a procedurii de executare.

Comunică că reieșind din prevederile legale stabilite de art. 200 din Codul fiscal, Serviciul Fiscal de Stat este în imposibilitate (în cazul existenței bunurilor imobile/mobile) de a aplica sechestru asupra bunurilor imobile/mobile, ca drept măsură de asigurare a executării silite a obligației fiscale, or valoarea bunurilor acestuia este mult mai mare decât suma datoriei.

Mai mult decât atât, remarcă că potrivit art. 197 alin. (1) din Codul fiscal, Serviciul Fiscal de Stat este limitat și în vederea încasării mijloacelor bănești de pe conturile bancare ale persoanelor fizice care nu sânt subiecți ai activității de întreprinzător.

La fel, punctează că în scrisoarea de însoțire nr. 26-20/2-15/137190 din 8 august 2024, remisă în adresa executorului judecătoresc Buzadji Olga au fost menționate toate măsurile de executare silită întreprinse de către Serviciul Fiscal de Stat ce nu s-au soldat cu succes.

Conchide că de către Serviciul Fiscal de Stat, conform împuternicirilor atribuite de Codul fiscal, au fost întreprinse și epuizate toate măsurile de asigurare și executare silită a executării documentelor executorii vizate. În acest sens, măsurile ulterioare de executare silită care urmează a fi întreprinse de executorul judecătoresc în conformitate cu Codul de executare, în scopul executării documentelor executorii sunt mai vaste și eficiente de a exceda competența Serviciului Fiscal de Stat în materie de executare silită, în condiția în care măsurile de executare întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat nu s-au soldat cu stingerea restanței.

În partea ce ține de documentul executoriu, emis de Serviciul Fiscal de Stat, menționează că prin executare silită se subînțelege orice acțiune, inclusiv încasarea de mijloace financiare, efectuată de către executorul judecătoresc în conformitate cu Codul de executare, pentru buna derulare și soldarea cu succes a procedurii de executare.

În acest sens, posibilitățile de executare silită a documentelor executorii atribuite prin lege executorului judecătoresc sunt mai largi, având inclusiv competența de urmărire și a salariului, pensiei și a altor venituri ale debitorului persoană fizică.

Menționează că hotărârile emise de Serviciul fiscal de Stat, privind executarea silită a obligației fiscale sunt documente cu valoarea și statutul unui document executoriu. Prin urmare, executorul judecătoresc urma să primească și să intenteze procedura de executare a acestui act investit cu caracter și putere executorie, or, art. 2 alin. (4) al Legii nr.113 din 17 iunie 2010 interzice executorilor judecătorești refuzul în executarea unui document executoriu dat în competența sa.

În același context remarcă că nici Codul fiscal și nici Codul de executare nu impun, și nu obligă Serviciul Fiscal de Stat să îndeplinească sau să execute careva acțiuni sau măsuri prealabile și premergătoare sesizării executorului judecătoresc în vederea executării silite a unui document fiscal. Normele legale numite lasă la discreția organului fiscal de a alege modalitatea de executare: cu forțe proprii, prin intermediul executorului judecătoresc sau în proceduri paralele și acțiuni comune. Respectiv, este cert faptul că ține de competența și discreția organului fiscal de a alege metoda de executare, fiind urmărit scopul executării eficiente, efective și în termeni cât mai restrânși a obligațiilor fiscale.

Reieșind din dispozițiile legale enunțate raportate la circumstanțele cauzei, consideră reprezentantul reclamantului nemotivată și ilegală încheierea executorului judecătoresc privind refuzul intentării procedurii de executare drept una care încalcă drepturile creditorului.

În partea ce ține de somarea debitorului, Serviciul Fiscal de Stat, menționează că temeiul invocat de către executorul judecătoresc și anume că contribuabilul Efros Vasile Mihail nu a fost înștiințat legal, sunt lipsite de orice suport probatoriu din următoarele considerente.

Astfel, hotărârea privind executarea silită nr. H/24/2/75 din 18 iunie 2024 împreună cu scrisoarea de însoțire nr. 26-20/2-11/105478 din 18 iunie 2024 au fost remise prin intermediul poștei electronice pe adresa e-mail:efrosvasile@yahoo.com, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronică, la 18 iunie 2024.

La fel, reține că, chiar dacă debitorului nu i s-a comunicat documentul executoriu, dat fiind faptul că corespondența nu a fost recepționată de către acesta, dar există dovezi că organul emitent care a aplicat amenda a întreprins toate acțiunile necesare în vederea comunicării debitorului a documentului executoriu, expedierea documentului executoriu spre executare silită în circumstanțele specificate nu va cădea sub incidența art. 61 alin. (1) lit. e) din Codul de executare, în sens că, la caz, nu a expirat termenul de executare benevolă și în așa fel, nu urmează a fi refuzată intentarea procedurii de executare.

Evidențiază că chiar și în cazul intentării procedurii de executare silită, executorul judecătoresc este obligat să acorde debitorului, în cadrul procedurii de executare silită deja intentată, un termen de 15 zile pentru executarea benevolă a documentului executoriu. Respectiv, propunerea de a executa benevol documentul executoriu în termen de 15 zile prevăzut în art. 60 alin. (3) din Codul de executare, nu aduc atingere cărorva drepturi ale debitorului. Or, potrivit prevederilor art. 60 alin. (3) din Codul de executare, în cazul în care debitorul nu execută benevol documentul executoriu în termenul menționat supra, executorul judecătoresc doar în acest caz, continuă procedura de executare și întreprinde măsuri de executare silită.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept menționate, reiese că executorul judecătoresc nu este în drept să refuze primirea documentului executoriu spre executare și intentarea procedurii de executare.

Solicită reprezentantul a dispune anularea încheierii executorului judecătoresc Buzadji Olga nr. 008s-779/2024 din 15 august 2024, privind refuzul de a intenta procedura de executare, și obligarea executorului judecătoresc de a primi documentul executoriu Hotărârea nr. H/24/2/75 din 18 iunie 2024, emisă de către Serviciul Fiscal de Stat, spre executare silită.

Poziția instanței de fond:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 octombrie 2024 a fost respinsă ca neîntemeiată cererea Serviciului Fiscal de Stat împotriva lui Efros Vasile Mihail, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Buzadji Olga cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc Buzadji Olga nr. 008s-779/2024 din 15 august 2024 privind refuzul de a intenta procedura de executare, precum și obligarea executorului judecătoresc de a primi documentul executoriu emis de către serviciul Fiscal de Stat spre executare silită.

Solicitarea recurentului:

Nefiind de acord cu încheierea instanței de fond, la 3 februarie 2024, Serviciul Fiscal de Stat a depus recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 octombrie 2024, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate, cu admiterea cererii de contestare a actelor executorului judecătoresc.

Argumentele părților:

În motivarea recursului, Serviciul Fiscal de Stat, reiterând circumstanțele de fapt și de drept invocate în cererea privind contestarea actelor executorului judecătoresc, a invocat că încheierea instanței de fond este neîntemeiată.

Suplimentar a relevat că Serviciul Fiscal de Stat, conform împuternicirilor atribuite de Codul fiscal, au fost întreprinse și epuizate toate măsurile de asigurare și executare silită a executării documentelor executorii vizate.

Punctează că măsurile ulterioare de executare silită care urmează a fi întreprinse de executorul judecătoresc în conformitate cu Codul de executare, în

scopul executării documentelor executorii sunt mai vaste și eficiente de a exceda competența Serviciului Fiscal de Stat în materie de executare silită, în condiția în care măsurile de executare întreprinse de Serviciul Fiscal de Stat nu s-au soldat cu stingerea restanței.

Consideră că executorul judecătoresc urma să primească și să intenteze procedura de executare a acestui act investit cu caracter și putere executorie, or, art.2 alin. (4) al Legii nr.113 din 17 iunie 2010 interzice executorilor judecătorești refuzul în executarea unui document executoriu dat în competența sa.

Serviciul Fiscal de Stat reține că, chiar dacă debitorului nu i s-a comunicat documentul executoriu, dat fiind faptul că corespondența nu a fost recepționată de către acesta dar există dovezi că organul emitent care a aplicat amenda a întreprins toate acțiunile necesare în vederea comunicării debitorului a documentului executoriu, expedierea documentului executoriu spre executare silită în circumstanțele specificate nu va cădea sub incidența art. 61 alin. (1) lit. e) din Codul de executare, în sens că, la caz, nu a expirat termenul de executare benevolă și în așa fel, nu urmează a fi refuzată intentarea procedurii de executare.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a expediat în adresa intimaților cererea de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, nu au fost depuse referințe asupra recursului.

Termenul de declarare a recursului:

În corespundere cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Din actele pricinii rezultă că încheierea recurată a fost pronunţată la 2 octombrie 2024, iar la actele cauzei lipsește dovada recepționării încheierii contestate de către recurent.

Astfel, recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 octombrie 2024 se consideră depus în termen.

Aprecierea instanţei de recurs:

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru consideră recursul întemeiat şi care urmează a fi admis, cu casarea încheierii instanţei de fond și remiterea cauzei la rejudecare în prima instanţă, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

În temeiul art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluţionată prin încheierea casată.

Conform art. 2 alin. (1) Cod de procedură civilă, procedura de judecare a cauzelor civile în instanţele judecătoreşti de drept comun este stabilită de Constituţia Republicii Moldova, de hotărârile şi deciziile Curţii Europene a Drepturilor Omului, de hotărârile Curţii Constituţionale, de prezentul cod şi de alte legi organice. Normele de drept procedural civil din alte legi trebuie să corespundă dispoziţiilor fundamentale ale Constituţiei Republicii Moldova şi prezentului cod.

La judecarea recursului, Colegiul judiciar a stabilit că, la 22 august 2024, Serviciul Fiscal de Stat a depus contestație împotriva lui Efros Vasile Mihail, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Buzadji Olga cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc Buzadji Olga, nr. 008s-779/2024 din 15 august 2024 privind refuzul de a intenta procedura de executare, precum și obligarea executorului judecătoresc de a primi documentul executoriu emis de către serviciul Fiscal de Stat spre executare silită.

Instanța de recurs reține că obiectul litigiului constituie legalitatea încheierii executorului judecătoresc Buzadji Olga, nr. 008s-779/2024 din 15 august 2024 privind refuzul de a intenta procedura de executare, prin care a fost refuzată intentarea procedurii de executare a documentului executoriu nr. H/24/2/75 din 18 iunie 2024, emis de Serviciul Fiscal de Stat, privind încasarea de la Efros Vasile în beneficiul statului, a datoriei în sumă de 38 466,06 lei (f. d. 15).

Examinând, conţinutul încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 octombrie 2024, reiese că instanţa de fond a făcut referire că Serviciul Fiscal de Stat nu a prezentat probe care să demonstreze că a întreprins careva măsuri în vederea executării Hotărârii nr. H/24/2/75 din 18 iunie 2024 și a Hotărârii seria AH nr. 0055601 din 17 iulie 2023, privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului Efros Vasile.

În acest sens, la actele cauzei este anexată Hotărârea seria AH nr. 0055601 din 17 iulie 2023, privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului Efros Vasile a sumei de 14 194,23 lei (f.d. 20)

Prin urmare, instanța de fond s-a expus și asupra hotărârii seria AH nr. 0055601 din 17 iulie 2023, privind executarea silită a obligației fiscale a contribuabilului Efros Vasile, pe când în contestație, Serviciul Fiscal de Stat a contestat legalitatea încheierii executorului judecătoresc Buzadji Olga, nr. 008s-779/2024 din 15 august 2024 privind refuzul de a intenta procedura de executare, prin care a fost refuzată intentarea procedurii de executare a documentului executoriu nr. H/24/2/75 din 18 iunie 2024, emis de Serviciul Fiscal de Stat, privind încasarea de la Efros Vasile în beneficiul statului, a datoriei în sumă de 38

466,06 lei (f. d. 15), ceea ce a dus la formularea eronată a concluziilor cu privire la soluționarea litigiului dedus judecăţii.

Așadar, Colegiul civil notează că, instanța de fond a neglijat clarificarea unor aspecte importante în vederea soluționării juste a cauzei, soluționând contestatația depusă de Serviciul Fiscal de Stat, contrar solicitărilor formulate, ceea ce denotă că nu a elucidat toate circumstanțele importante pentru soluționarea justă a cauzei, a încălcat normele de drept material și, în consecință, a emis o soluție nemotivată.

Reieșind din împuternicirile cu care este învestită, instanței de fond îi revine o deosebită atenție de a determina raportul material-litigios dintre părţi întru constatarea corectă a specificului obiectului acțiunii civile şi temeiului acesteia, obiectul probațiunii în cauza dedusă judecății, circumstanță care presupune în sine conturarea faptelor juridice prin care se justifică pretențiile şi obiecțiile părţilor şi fără de care este imposibilă soluționarea justă a litigiului.

La caz însă, se constată că instanța de fond a dat o apreciere superficială argumentelor și probelor prezentate de către executorul judecătoresc și a omis să soluționeze litigiul dat, conform solicitărilor formulate în contestatția depusă de Serviciul Fiscal de Stat.

Prin urmare, Colegiul civil conchide că instanţa de fond nu a constatat și elucidat circumstanțele cauzei şi probele prezentate în acest sens, iar soluția privind respingerea contestației formulate de Serviciul Fiscal de Stat este una pripită și nejustificată.

Cu referire la acest aspect, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în repetate rânduri necesitatea motivării hotărârilor (încheierii) judecătorești, unde funcția unei soluții motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite. Dreptul de a fi auzit include nu doar posibilitatea de a aduce argumente instanței, dar, de asemenea, obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse (speța Fomin contra Moldovei, hotărârea din 11 octombrie 2011).

Colegiul menționează că, art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, garantează dreptul justițiabilului la o hotărâre motivată sub aspectul instituirii obligației instanțelor de judecată de a-și argumenta hotărârile adoptate din perspectiva unei analize ample a circumstanțelor cauzei. Îndatorirea de a motiva coerent și unitar hotărârea sub aspectul tuturor cererilor, fără a exista contradicții între motivare și dispozitiv, constituie o garanție pentru justițiabili, în fața eventualului arbitrariu judecătoresc, fiind singurul mijloc prin care se dă posibilitatea de a putea exercita un eficient control judiciar.

La fel, și legea procedural civilă consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului

sunt datori să arate motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

Aderent, în sensul art. 6 alin. (1) al CEDO, instanţa de recurs ţine să menţioneze că, instanţele de judecată, trebuie, să indice cu suficientă claritate motivele pe care-şi întemeiază hotărârile, iar având în vedere caracterul determinant al concluziilor sale, să prezinte noţiunile, ce implică o apreciere a faptelor supuse aprecierii.

Sub aspectul celor relatate se constată că soluția instanței de fond nu conține o argumentare clară din care să rezulte procesul deliberării şi adoptării soluției la care s-a ajuns, astfel instanța de recurs fiind în imposibilitate să exercite controlul judiciar asupra unei asemenea soluții şi să verifice temeinicia şi legalitatea încheierii atacate cu privire la oricare dintre motivele prevăzute de lege.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, a casa încheierea primei instanțe, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

La rejudecarea cauzei, instanța de fond urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o hotărâre legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 425, art. 427 lit. b), art. 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 2 octombrie 2024, în cauza civilă la cererea Serviciului Fiscal de Stat împotriva lui Efros Vasile, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Buzadji Olga, privind contestarea actelor executorului judecătoresc, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de fond, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
Judecătorul: Panov Ana

Judecătorii: Corlăteanu Diana

Bagrin Lucia